

Топ-теми:

- Арешт Ермака
- Корупційна мафія Міндіча в Енергоатомі
- Напад Росії на Україну

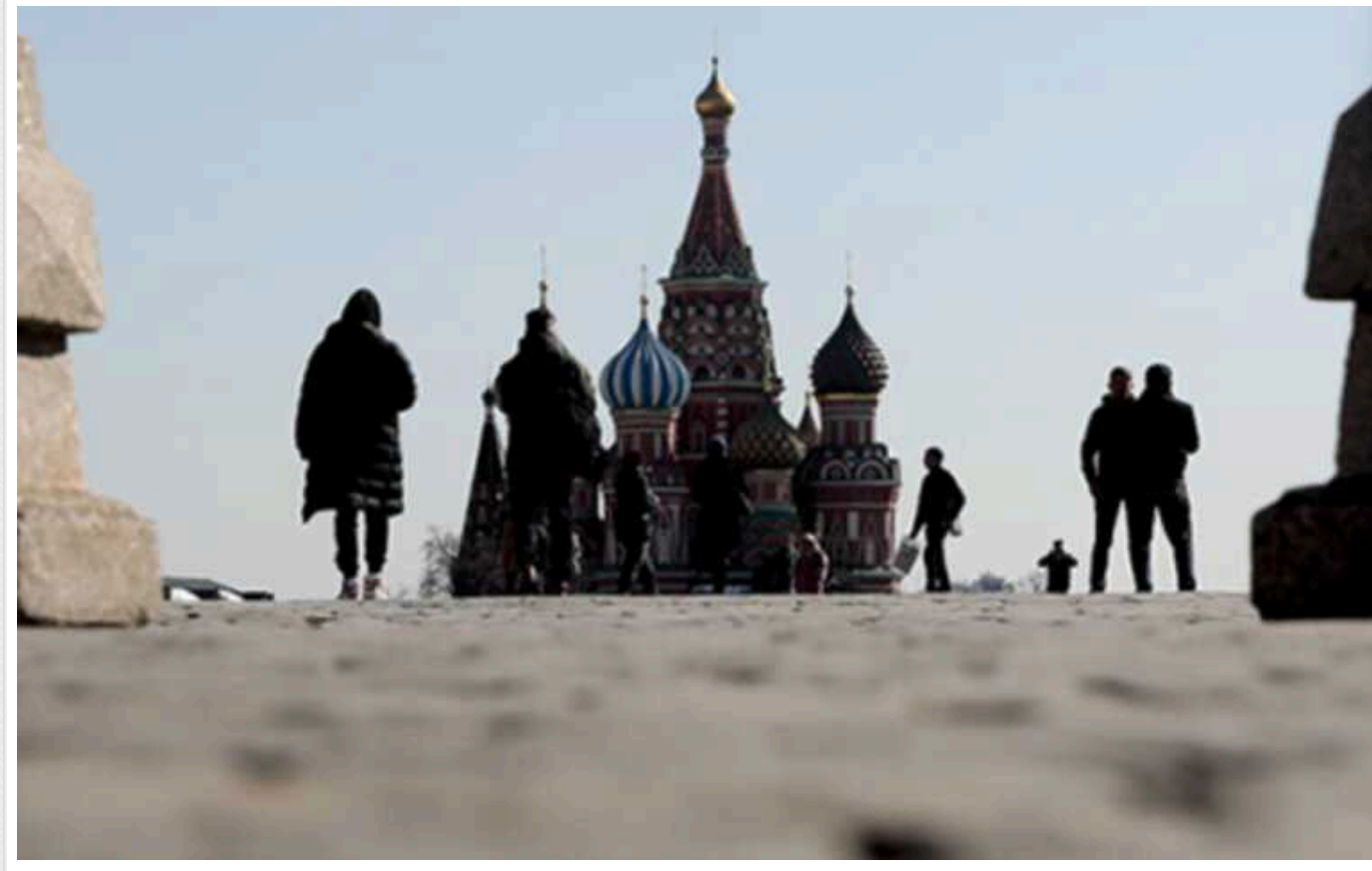

НОВИНИ   КОНФЛІКТИ   ПОЗИЦІЯ   ДУМКА   ПОДІЇ   ВІЙНА   ВІДЕО   БЛОГИ

Головна > Статті > Блоги > Різне > Війна остаточно поставить крапку на історії українців Росії, - Віталій Портников

Війна остаточно поставить крапку на історії українців Росії, - Віталій Портников

[Читати на руском](#)   [Read in English](#)

Війна остаточно поставить крапку на історії українців Росії, - Віталій Портников

Історія співжиття двох сусідніх народів, які мали багатомільйонні діаспори на територіях України та Росії, на наших очах добігає кінця. Й все, що ми ще можемо зробити – так це зберегти історичну пам'ять про землі, де колись проживали українці, та про їхню неповторну цивілізацію на цих землях, від Зеленого Клину до Кубані. Але "живих" українців на цих землях ми навряд чи колись зустрінемо...

Про це [пише](#) журналіст та публіцист Віталій Портников.

"На одній з ізраїльських грошових купюр, присвяченій прем'єрці Голді Меїр, можна побачити класичну сцену, пов'язану з візитом Голди – тоді очільниці ізраїльського посольства у радянській столиці – до Московської хоральної синагоги. Ані сама Голда, ані радянські керівники не могли передбачити, яка кількість людей збереться, щоб побачити ізраїльських дипломатів.

Згодом Сталін розпочне безпрецедентні за рівнем ненависті антисемітські репресії, які не досягли кульмінації тільки завдяки смерті диктатора. Втім, відвідувачі синагоги на вулиці Архіпова й самі могли уявити, як зреагують радянські керівники. Саме тому вони воліли уникати будь-яких контактів, будь-яких розмов із Голдою Меїр та її колегами. І слухно! Коли один зі спадкоємців Голди Меїр Шмуель Ельяшив за кілька років відвідав синагогу в Києві, кожне слово, яке йому сказав староста громади, мій прадід Гершл Портников, було запротокольовано й передано до КДБ. Так що недарма радянських євреїв у Ізраїлі називали "євреями мовчання" – так, як ми зараз можемо назвати російських українців.

І справді, війна точиться вже два роки – про десятирічний конфлікт навколо Криму й Донбасу я вже й не згадую. І за цей час не було жодної ініціативи від існуючих (ну, напевне, вже неіснуючих) українських організацій Росії, ніхто навіть не спромігся на те, що зараз пропонує так званий "антивоєнний кандидат" на посаду президента Росії Борис Надеждін – закликати хоча б припинити війну. Українська держава вже нагадує про історичні території українців, які зараз є частиною Російської Федерації – а де ж самі ці українці?

Українська діаспора в Росії для мене не абстрактне поняття. 35 років тому я брав участь у створенні перших українських організацій Росії, започатковував українські програми у російських медіа (так, навіть українською мовою – зараз важко це уявити!), стежив за тим, як розбудовується московська бібліотека української літератури, згодом знищена Путіним, як створюються нові українські осередки... І дійшов висновку, що говорити про якийсь масовий рух не доводиться.

Ми з вами багато говоримо про русифікацію і стирання української ідентичності в самій Українській РСР. Це був настільки сильний тиск, що він дається взнаки й у незалежній Україні, всі десятиріччя її існування ми залишаємося державою прозолотих ідентичностей – і ніхто не знає, як це виглядатиме після війни. Тепер просто уявімо, яким був русифікаторський рух у самій Російській Федерації – без українських шкіл, без усвідомлення хоча б імітованої державності й можливості бути українцем без поборовання, що над цим насміхатимуться (хоча в радянські часи насміхалися й у Донецьку, і в Харкові, і в Одесі, й у Дніпрі). І запитаймо – який рівень самоповаги в авторитарній країні й архаїчному шовіністичному суспільстві треба мати, щоб залишатися українцями?

Отже, українці Росії поділяються приблизно на три групи. Перша й найменша з них – люди з українською ідентичністю. Ця група зменшується всі ці десятиріччя ще й тому, що незалежна Росія залишається значно більш ворожою до української ідентичності, ніж навіть Радянський Союз. У людей, які належать до цієї групи, вибір простий – залишити Росію або жити потай.

Друга група – люди, які не можуть приховати своєї української етнічності, але які її соромляться. Це явраз і є люди з історичних українських територій. Люди, яких сусіди (не обов'язково росіяни – можуть бути і "навернуті" у російськість українці) вважають "хохлами" – і вони самі вважають себе "хохлами". Ці люди – як ведмеді у цирку. Для демонстрації "широкої російської душі" і "толерантності старшого брата". От, "хохли" поруч живуть, ми їх не ображаємо, на вареники до них ходимо, сміємося, як вони розмовляють. Не те, що ті "нацисти".

І, нарешті, найбільша група російських українців – люди, які вважають себе етнічними росіянами й хочуть, щоб і всі інші їх вважали за таких. Навіть власні українські прізвища їх ні в чому не переконують, бо, як і Путін, вони вважають, що ніяких українців не існує від слова взагалі. Якщо ви хочете переконатися у правильності цієї тези – просто зверніться до переліку загиблих російських військових і самі подивіться, скільки там людей з українськими прізвищами і з українським родоводом.

Коли ми говоримо, що на традиційних територіях українського розселення українці за останні десятиріччя просто зникли, це не означає, що вони здебільшого кудись виїхали. Це означає, що більшість із них остаточно перетворилася на росіян (а скасування знаменитої графі "національність" у паспортах і анкетах цьому тільки сприяло).

І я впевнений, що війна остаточно поставить крапку на історії українців Росії. Як, втім, хоч це і парадоксально звучить, і на історії етнічних росіян України, бо більшість із цих людей після такого кривавого й неочікуваного для багатьох конфлікту відчуватиме себе українцями – не тільки у сенсі ідентичності, а й у сенсі етнічності. А той, хто й надалі відчуватиме себе росіянином, найімовірніше, або вже залишив, або залишить Україну – і зовсім не обов'язково на користь самої Росії.

Так що історія співжиття двох сусідніх народів, які мали багатомільйонні діаспори на територіях України і Росії, на наших очах добігає кінця. Й все, що ми ще можемо зробити – так це зберегти історичну пам'ять про землі, де колись проживали українці, та про їхню неповторну цивілізацію на цих землях, від Зеленого Клину до Кубані.

Але "живих" українців на цих землях ми навряд чи колись зустрінемо", пише Портников.

Теги: [Портников Віталій](#) [Українці](#) [Українці](#) [Війна](#) [Війна](#) [Росія](#) [Росія](#) [Меїр Голда](#) [Портников Гершл](#)

[Шмуель Ельяшив](#)

Автор статті:
Віталій Портников
Всі статті автора

🕒 28 січня 2024 г., 16:29   👁 Переглядів: 4262   💬 Коментарі: 0

[🖨 Роздрукувати](#)   [✉ Надіслати товаришу](#)

Коментарі:

comments powered by Disqus

Важливі новини

19.05.2026

13.05.2026

Останні новини

[По дати](#)   [По перетладам](#)   [По коментарям](#)

00:01 [Трамп повідомив про кадрові зміни в розвідспільноті США та призначення нового виконувача обов'язків](#)

22 травня 2026 г.

23:58 [Окупанти атакували Конопот дронами: у місті чули вибухи](#)

23:54 [Оператора азартних ігор «ОЛЛ СІТІ ГЕЙМС» покарали на 4,3 мільйона гривень через скаргу гравця](#)

23:50 [У Києві через сильну зливу величезна фура майже повністю пішла під воду](#)

23:44 [У Новоросійській та низці міст Краснодарського краю РФ оголосили загрозу атаки БПЛА, працює ППО](#)

[➔ Підпишіться на наш канал в Telegram. Оперативно про головне](#)

23:38 [Прокуратура не виявила доказів вини Василя Тетері у справі його водія](#)

23:32 [Борги на 23 мільйони та затоплені судна: в Одесі продають державне геологічне підприємство](#)

23:26 [Суд роз'яснив правила КАС: адвокат Артему Питомцю відмовили у перегляді справи 2021 року через трирічний ліміт](#)

23:20 [Звинувачення у конфлікті інтересів: адвокатка з Волині програла суд проти КДКА через скаргу колишнього клієнта](#)

23:14 [У Київському ТЦК відреагували на скандал із побиттям ветерана війни Артема Мороза](#)

23:08 [«Прямі договори» замість Прогого: як на Харківщині без торгів розподіляють мільйони на захист енергооб'єктів](#)

23:02 [Жінка з немовлям на руках намагалася відбити чоловіка від представників ТЦК](#)

22:56 [Україна розраховує на оновлення позицій США та залучення Європи до перемовин, – Зеленський](#)

22:50 [Створення злочинної організації та розтрата: перед судом постануть шість фігурантів справи Харківського ОВСЗ](#)

22:45 [Ситуація на фронті: сталося 166 боєзіткнень, найбільше штурмів на Покровському та Гуляйпільському напрямках](#)

22:39 [США посилюють імміграційні правила: іноземцям зобов'язують виїхати з країни на час розгляду грин-карти](#)

22:33 [У провінції ДР Конго через спалах Еболи обмежили похорони та заборонили ритуали біля покійних](#)

22:27 [«Підступни до Донецька стають гарячішими»: батальйон Black Sky спалив військову вантажівку РФ](#)

22:22 [У Києві п'яний водій Audi протаранив припарковане авто на Подолі](#)

22:16 [Росія розпочала експорт війни: у Малі вперше збили російський «шахед»](#)

22:10 [ЗАЕС два місяці живиться лише однією лінією: МАГАТЕ просить про локальне перемир'я для ремонту](#)

22:04 [Апеляційні суди залишили в силі 12-річні вирoki двом гвалтівникам неповнолітніх на Кіровоградщині та Дніпропетровщині](#)

Теги новин

COVID-19   агресія Росії   Атака

Війна

Война ВСУ Вторжение

Дональд Трамп Донбасс дтп Зеленский

ЗСУ Киев Київ коронавірус Коррупция

Напад Росії на Україну

Нападение

России на Украину окупанты

окупанти Порошенко Путин Росія

Россия сбу США Украина

Україна ЧП Эпидемия коронавируса

Наші опитування

Чи вірите ви, що Дональд Трамп зможе зупинити війну між Росією та Україною?

- Так, повністю зможе
- Частково зможе, але не відразу
- Ні, не зможе
- Це залежить від дій інших сторін
- Важко відповісти

[Голосувати](#)

Показати результати опитування
Показати всі опитування на сайті

Головна
Про нас
Статті
Архів
Закони
Контакти

Новини
Рейдерство
Корупція
Економіка
Новини світу

Конфлікти
Політика
Корпоративні конфлікти
Кримінал

Позиція
Коментарі
Різне

Думка
Політика
Економіка

Події
Відео

Війна
Блоги